

Samfundsansvar (CSR – Kontraktbilag)

Indhold

1.	FN's verdensmål	3
2.	FN's Global Compact Initiativ	3
	Menneskerettigheder	3
	Arbejdstagerrettigheder	3
	Miljø	4
	Anti-korruption	4
3.	Kontraktuelle CSR-krav i Aarhus Kommune	4
3.1	Klausul om Arbejdsvilkår	4
3.1.1	Løn- og arbejdsvilkår	4
3.1.2	Orientering om løn- og arbejdsvilkår	5
3.1.3	Registret for Udenlandske Tjenesteydere (RUT) mm.	5
3.1.4	Misligholdelse af Klausul om arbejdsvilkår	5
3.2	Uddannelsesklausul	6
4.	Øvrige kontraktuelle CSR-krav	7
4.1	Menneskerettigheder og arbejdstagerrettigheder	7
4.1.1	Misligholdelse	7
4.2	Miljø	7
4.2.1	Grøn omstilling af transport	8
4.3	Anti-korruption	8
4.3.1	Misligholdelse	9
5.	Dialog og dokumentation vedr. Opfyldelse af kravene i Afsnit 4	9
5.1	Dialog	9
5.2	Dokumentation	9

1. FN's verdensmål

I 2015 vedtog FN's medlemslande 17 Verdensmål, som definerer globale prioriteter og ambitioner for en bæredygtig udvikling frem mod 2030. De 17 verdensmål er gensidigt afhængige og balancerer de tre dimensioner af bæredygtig udvikling; den miljømæssige, den sociale og den økonomiske. FN's 17 Verdensmål er universelle, hvorfor der er lige så store lokale såvel som globale dimensioner og perspektiver i verdensmålene. Aarhus Kommune har derfor tilsluttet sig FN's 17 verdensmål og vil aktivt bruge dem som en platform til at videreudvikle positionen som foregangskommune ift. de tre dimensioner af bæredygtig udvikling.

Aarhus Kommune arbejder med 360 graders bæredygtig samfundsansvarlighed, som formuleret i kommunens Indkøbspolitik. Her betyder bæredygtighed bl.a. at tage hensyn til miljø, klima, sociale og etiske forhold, samt arbejdsmiljø og den bæredygtige udvikling er en integreret del af Aarhus Kommunes kerneværdier.

Hensigten med dette bilag er at sætte rammerne for et gensidigt samarbejde mellem Aarhus Kommune og Leverandøren/Leverandøren (herefter benævnt "Leverandøren"), hvor dialog er det primære redskab til i fællesskab at sikre indkøbspolitikens mål om 360 graders bæredygtig samfundsansvarlig udvikling i overensstemmelse med FN's verdensmål.

2. FN's Global Compact Initiativ

Aarhus Kommune ønsker, at Aftalen understøtter principperne i FN's Global Compact initiativ. FN's Global Compact initiativ er ti generelle principper, som omhandler arbejdet med samfundsansvar og bæredygtighed.

Principperne i FN's Global Compact har følgende indhold:

Menneskerettigheder

Virksomheder bør

1. støtte og respektere beskyttelsen af internationalt erklærede menneskerettigheder og
2. sikre sig, at de ikke medvirker til krænkelse af menneskerettighederne.

Arbejdstagerrettigheder

Virksomheder bør

3. opretholde organisationsfrihed og effektivt anerkende retten til kollektiv forhandling,
4. støtte udryddelse af alle former for tvangsarbejde,
5. støtte effektiv afskaffelse af børnearbejde og
6. eliminere diskrimination i arbejds- og ansættelsesforhold.

Miljø

Virksomheder bør

7. støtte en forsigtighedstilgang til miljømæssige udfordringer,
8. tage initiativ til at fremme en større miljømæssig ansvarlighed og
9. tilskynde udvikling og spredning af miljøvenlige teknologier.

Anti-korruption

10. Virksomheder bør modarbejde alle former for korruption, herunder afpresning og bestikkelse.

3. Kontraktuelle CSR-krav i Aarhus Kommune

For blandt andet at understøtte FN's Verdensmål og FN's Global Compact forpligtiger Aarhus Kommune sine leverandører til som en del af Aftalen at overholde en række bestemmelser vedrørende arbejdsvilkår, menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, miljø og anti-korruption.

Disse bestemmelser med tilhørende opfølgning, herunder dokumentation samt sanktionsmuligheder ved manglende efterlevelse af bestemmelserne følger af de nedenstående afsnit og af aftalegrundlaget i øvrigt.

3.1 Klausul om Arbejdsvilkår

3.1.1 Løn- og arbejdsvilkår

Leverandøren skal sikre, at ansatte hos Leverandøren og eventuelle underleverandører, som medvirker til at opfylde Aftalen, er sikret løn (herunder særlige ydelser), arbejdstid og andre arbejdsvilkår, som ikke er mindre gunstige end dem, der gælder for arbejde af samme art i henhold til en kollektiv overenskomst indgået af de inden for det pågældende faglige område mest repræsentative arbejdsmarkedsparter i Danmark, og som gælder for hele det danske område. Der henvises til ILO-konventionens nr. 94.

Tilsvarende gælder også arbejde, der udføres af underleverandører eller af personer, der har fået overdraget (dele af) Aftalen til udførelse. I så tilfælde påhviler det den virksomhed, der står som leverandør, at påse, at bestemmelsen finder anvendelse.

Aarhus Kommune kan til enhver tid udbede sig nødvendig dokumentation for, at løn - og arbejdsvilkår for arbejdstagerne lever op til forpligtelsen i ILO-konventionens nr. 94. Leverandøren skal, efter skriftligt påkrav, fremskaffe nødvendig dokumentation fra såvel egne som eventuelle underleverandørers arbejdstagere.

Dokumentationen skal være Aarhus Kommune i hænde senest to arbejdsdage efter påkravets modtagelse. Leverandøren og Aarhus Kommune kan i særlige tilfælde aftale en forlængelse af fristen. Relevant dokumentation kan være lønsedler, lønregnskab, ansættelseskontrakter, ansættelses-beviser eller udskrift fra eIndkomst registeret.

Aarhus Kommune er desuden berettiget til at anmode Leverandørens ansatte om at fremvise den nødvendige dokumentation for deres løn- og ansættelsesvilkår. Leverandøren giver ved indgåelsen af Aftalen sin accept til, at Aarhus Kommune kontakter den ansatte direkte.

3.1.2 Orientering om løn- og arbejdsvilkår

Leverandøren skal ved arbejdets start orientere medarbejderne om løn- og arbejdsvilkårene. Tilsvarende gælder også arbejde, der udføres af underleverandører eller af personer, der har fået overdraget Aftalen til udførelse. På opfordring fra Aarhus Kommune skal Leverandøren inden 2 dage dokumentere, at medarbejderne er orienteret herom.

3.1.3 Registret for Udenlandske Tjenesteydere (RUT) mm.

Leverandøren skal overholde den til enhver tid gældende lovgivning herunder anmeldelse til Registret for Udenlandske Tjenesteydere i Danmark (RUT). Leverandører, der har anmeldelsespligt til RUT registeret skal på eget initiativ sende kvittering for anmeldelsen til Aarhus Kommune straks efter anmeldelsen er sket. Leverandøren skal desuden sikre at eventuelle underleverandører eller personer, der har fået overdraget Aftalen til udførelse overholder gældende lovgivning, herunder anmeldelse til RUT registeret.

På opfordring fra Aarhus Kommune skal Leverandøren inden 3 dage fra arbejdets påbegyndelse dokumentere, at anmeldelsen til RUT registeret er sket.

3.1.4 Misligholdelse af Klausul om arbejdsvilkår

Hvis Leverandøren ikke efter påkrav eller forhandlinger sender relevant dokumentation, herunder anmeldelse til RUT registeret, kan Aarhus Kommune kræve dagbøder af 10.000 kr. pr. påbegyndt arbejdsdag indtil dokumentationen er modtaget. Aarhus Kommune er berettiget til at modregne boden i betalingen til Leverandøren. Såfremt Leverandøren ikke inden for rimelig tid sender den krævede dokumentation, kan Aarhus Kommune vælge at sidestille forholdet med væsentlig misligholdelse af Aftalen.

Såfremt Aarhus Kommune bliver bekendt med, at Leverandøren eller dennes underleverandører ikke lever op til betingelserne i klausulen om arbejdsvilkår, kan Aarhus Kommune efter påkrav kræve dagbøder 10.000 kr. pr. påbegyndt arbejdsdag, indtil forholdene bringes i orden. Aarhus Kommune er berettiget til at modregne boden i betaling til Leverandøren.

I de tilfælde hvor Aarhus Kommune vurderer, at Leverandøren væsentligt har tilsidesat betingelserne i klausulen om arbejdsvilkår, hvorved forstås gentagen tilsidesættelse af betingelserne eller grov tilsidesættelse af betingelserne, kan Aarhus kommune vælge at sidestille forholdet med væsentlig misligholdelse af Aftalen.

[Bemærkning til Klausul om arbejdsvilkår]

Leverandøren er forpligtet til at fjerne alle personoplysninger som f.eks. cpr- nummer og fagforeningsmæssigt tilhørsforhold fra de pågældende data, således at bestemmelserne i Persondataloven opfyldes.

Aarhus Kommune kan til brug for sin vurdering af, om Leverandøren eller underleverandører har overholdt arbejdsklausulen, søge rådgivning hos relevante arbejdsgiver- og/eller arbejdstagerorganisationer eller i samarbejde med tredje part følge op på overholdelsen af arbejdsklausulen.]

3.2 Uddannelsesklausul

Det er obligatorisk for Leverandøren at have en nedskrevet personalepolitik, der skal omfatte en uddannelses- og arbejdsfastholdelsespolitik for ansættelserne på den udbudte opgave. Personalepolitikken skal fremme uddannelsespladser og kompetenceudvikling samt fremme integration og fastholdelse af de ansatte i virksomheden. Leverandøren skal på Aarhus Kommunes anmodning orientere kommunen om personalepolitikken og dens udmøntning.

Aarhus Kommune tilbyder Leverandøren et uddannelsesbesøg med henblik på at understøtte udarbejdelsen og udmøntningen af personale- og uddannelsespolitikken samt informere om mulighederne for at ansætte personer i praktikantstillinger. Ved personer i praktikstillinger forstås personer, der påbegynder eller er påbegyndt en erhvervsuddannelse og i den forbindelse skal gennemføre en del af uddannelsen som virksomhedspraktik eller ledige, der skal i virksomhedspraktik som led i afklaring eller opkvalificering.

Såfremt Leverandøren ikke på anmodning kan redegøre for personalepolitikken, herunder uddannelses- og arbejdsfastholdelsespolitikken, kan Aarhus Kommune stille krav om en uddybende redegørelse fra Leverandøren.

Såfremt Leverandøren fortsat ikke kan redegøre for personalepolitikken, herunder uddannelses- og arbejdsfastholdelsespolitikken, kan Aarhus Kommune meddele Leverandøren, at fortsat manglende formuleret personalepolitik, herunder uddannelses- og arbejdsfastholdelsespolitik, vil blive betragtet som misligholdelse af kontrakten. Sker der fortsat misligholdelse fra Leverandøren side, betaler Leverandøren en bod på 1.000 kr. til Aarhus Kommune. Aarhus Kommune er berettiget til at modregne boden i den førstkomende betaling til Leverandøren, efter boden er forfaldet til betaling.

I forbindelse med indgåelse af nærværende aftale forpligter Leverandøren sig desuden til at deltage i et informationsmøde med Aarhus Kommune. På mødet vil Aarhus Kommunes Sociale Forhold og Beskæftigelse orientere om de forskellige frivillige muligheder, Leverandøren har for at ansætte personer i praktikstillinger.

4. Øvrige kontraktuelle CSR-krav

Ved opfyldelsen af Aftalen forpligter Leverandøren sig desuden til at overholde nedenfor nævnte bestemmelser om samfundsansvar. Bestemmelserne bygger på de ILO- konventioner, der ligger til grund for principperne i FN's Global Compact.

4.1 Menneskerettigheder og arbejdstagerrettigheder

Leverandøren og dennes underleverandører skal overholde de grundlæggende menneskerettigheder, herunder leve op til FN's Menneskerettighedserklæring og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Leverandøren og dennes underleverandører skal overholde ILO konventioner tiltrådt af Danmark vedr. arbejdstagerrettigheder, herunder følgende ILO-konventioner:

- Tvangsarbejde (ILO-konvention nr. 29 og nr. 105)
- Ingen diskrimination i ansættelsen (ILO-konvention nr. 100 og nr. 111)
- Mindstealder for adgang til beskæftigelse samt forbud mod og omgående indsats til afskaffelse af de værste former for børnearbejde (ILO-konvention nr. 138 og nr. 182)
- Organisationsfrihed og ret til kollektive forhandlinger (ILO-konvention nr. 87, nr. 98 og nr. 135)
- Sikker og sundt arbejdsmiljø (ILO-konvention nr. 155)

Disse forpligtigelser understøtter princip 1,2,3, 4, 5 og 6 i FN's Global Compact.

4.1.1 Misligholdelse

Såfremt Aarhus Kommune bliver bekendt med, at Leverandøren eller dennes underleverandører ikke lever op til betingelserne i denne klausul, kan Aarhus Kommune vælge at sidestille forholdet med væsentlig misligholdelse af Aftalen.

4.2 Miljø

Krav til miljø og bæredygtighed, herunder eventuelle POGI-mål (POGI = Partnerskab for Offentlige Grønne Indkøb) og krav til miljømærker og/eller miljøcertificeringer fremgår af kravsspecifikationen eller i det øvrige aftalegrundlag. Herudover skal Leverandøren og dennes underleverandører i videst muligt omfang, og inden for rammerne af det udbudte og det på baggrund heraf tilbudte, overholde nedenfor nævnte bestemmelse og dermed medvirke til at værne om natur og miljø.

Der sigtes hermed særligt til, at Leverandøren og dennes underleverandører ved produktion og/eller levering af de af Aftalen omfattede produkter og/eller ydelser efter bedste evne søger at:

- forebygge og bekæmpe forurening af luft, vand, jord og undergrund samt vibrations- og støjulemper,
- anvende hygiejnisk begrundede processer af betydning for miljøet og for mennesker,

- begrænse anvendelse og spild af råstoffer og andre ressourcer,
- fremme anvendelsen af renere teknologi samt
- fremme genanvendelse og begrænse problemer i forbindelse med affaldsbortskaffelse.

Leverandøren og dennes underleverandører skal således ved opfyldelsen af Aftalen medvirke til at værne om natur og miljø, som fastlagt i princip 7, 8 og 9 i FN's Global Compact.

4.2.1 Grøn omstilling af transport

Byrådet vedtog med Klimaplan 2016-2020 (d. 22/2 2017), at der skal udarbejdes en plan for, hvordan Aarhus Kommunes transport bliver fossilfri inden 2030.

Transportomstillingen berører næsten alle områder af kommunens kernerdrift, og omfatter også transport i forbindelse med levering af varer og tjenesteydelser til Aarhus Kommune.

Arbejdet med en grøn transportplan er en direkte udmøntning af Aarhus Kommunes Indkøbs- og udbudspolitik, hvor bæredygtighed er et centralt parameter, og hvor klimavenlig transport fremhæves som et specifikt fokusområde. Den endelige omstillingsplan "Grøn Transportplan – fase 2" forventes afsluttet i 2020, og denne vil præsentere vejen frem mod slutmålet. I takt med markedsudviklingen og stigende krav frem mod 2030 vil effekten stige.

Der arbejdes ud fra et kendt effekt-slugmål, at Aarhus Kommunes egen flåde skal være fossilfri senest ved udgangen af 2025 og Aarhus Kommunes transport i forbindelse med levering af varer og tjenesteydelser skal være fossilfri i 2030.

Aarhus Kommunes transportplan kan læses på Aarhus Kommunes hjemmeside: <https://www.aarhus.dk/virksomhed>.

4.3 Anti-korruption

Leverandøren og dennes underleverandører må ikke i aftaleperioden modtage endelig dom eller vedtage et bødeforlæg for korruption.

Ved korruption forstås misbrug af betroet magt med henblik på at opnå en fordel f.eks.:

- Passiv og aktiv bestikkelse
- Underslæb
- Bedrageri
- Mandatsvig
- Embedsmisbrug
- Skatteunddragelse
- Deltagelse i kriminel organisation.

4.3.1 Misligholdelse

Manglende overholde af klausulen om anti-korruption vil blive betragtet som misligholdelse af Aftalen.

Hvis Leverandøren og/eller dennes underleverandører ikke overholder klausulen om anti-korruption, vil Aarhus Kommune som udgangspunkt indlede en dialog med Leverandøren. Efterfølgende kan Aarhus Kommune anmode Leverandøren om en skriftlig redegørelse for, hvilke tiltag Leverandøren har igangsat med henblik på at forhindre gentagelse af overtrædelsen, samt hvilke tiltag Leverandøren har iværksat for at minimere eventuelle negative følgevirkninger af overtrædelsen. På baggrund af dialogen samt den eventuelle skriftlige redegørelse vurderer Aarhus Kommune, hvorvidt forholdet har en sådan karakter, at overtrædelse af klausulen statuerer væsentlig misligholdelse af Aftalen med den konsekvens, at Aftalens bestemmelser om ophævelse finder anvendelse, eller om der skal indledes dialog med Leverandøren med henblik på at finde en mindre indgribende løsning. En sådan mindre indgribende løsning kan dog kun komme på tale i tilfælde, hvor Aarhus Kommune vurderer, at ophævelse af Aftalen ikke er proportionalt med Leverandørens handlinger. Aarhus Kommune kan i vurderingen blandt andet lægge vægt på, i hvilket omfang Leverandørens procedurer på tidspunktet for hændelsen har været tilstrækkelige.

Ved manglende levering af den skriftlige redegørelse indenfor den af Aarhus Kommune konkret fastsatte frist, vil Aarhus Kommune være nødsaget til at træffe en afgørelse om eventuel ophævelse af aftalen på det foreliggende grundlag.

5. Dialog og dokumentation vedr. Opfyldelse af kravene i Afsnit 4

5.1 Dialog

Hvis Aarhus Kommune kommer i tvivl om, hvorvidt Leverandøren og/eller dennes underleverandører opfylder forpligtelserne i afsnit 4, vil Aarhus Kommune indlede en tæt dialog med Leverandøren med henblik på at få belyst eventuelle tvivlsspørgsmål.

5.2 Dokumentation

Aarhus Kommune vil som hovedregel ikke anmode om dokumentation for opfyldelse af forpligtelserne i afsnit 4, medmindre der foreligger en særlig anledning hertil, herunder en konkret begrundet mistanke.

Hvis Leverandøren får kendskab til, at der hos Leverandøren selv eller dennes underleverandører er sket en overtrædelse af de førnævnte forpligtigelser, eller der anlægges sag mod Leverandøren eller dennes underleverandører for en sådan overtrædelse, skal Leverandøren straks på eget initiativ informere Aarhus Kommune herom.

Aarhus Kommune kan på ethvert tidspunkt i aftaleperioden skriftligt anmode Leverandøren om inden for en frist på 5 arbejdsdage at fremsende et eller flere af

nedenstående dokumenter til dokumentation for, at forpligtelserne i nærværende bilags bestemmelser løbende sikres overholdt:

1. Erklæring fra Leverandørens ledelse samt eventuel øvrig relevant dokumentation

2. Beskrivelse af praktiske tiltag

Heri beskriver Leverandøren de praktiske tiltag, som er gennemført med henblik på at sikre overholdelsen af de nævnte forpligtelser. Denne beskrivelse kan omfatte en beskrivelse af påtagne forpligtelser, implementerede systemer og andre iværksatte tiltag.

3. Beskrivelse af resultatmålinger

Heri beskriver Leverandøren, hvorledes resultatet af iværksatte tiltag måles. Dette kan ske ved brug af standarder, såsom Global Reporting Initiative's (GRI) Sustainability Reporting Guidelines.

Dokumentationskravene i punkt 1-3 i afsnit 5.2 kan opfyldes ved, at Leverandøren udarbejder en såkaldt "Communication on progress" (COP), der er en standard, der er offentliggjort på FN's Global Compact hjemmeside

<https://www.unglobalcompact.org/participation/report/cop>. Aarhus Kommune accepterer også andre bevistyper, der opfylder de fastlagte dokumentationskrav.

Ved manglende levering af dokumentationen inden den af Aarhus Kommune fastsatte frist kan Aarhus Kommune opkræve en dagbod på 5.000 kr., indtil dokumentationen foreligger. Hvis denne bod samlet set overstiger 50.000 kr., er Aarhus kommune berettiget til at anse dette forhold som værende væsentlig misligholdelse af Aftalen og dermed ophæve Aftalen.